

Силабус курсу
Фармакологія у фізичному вихованні та спорті

Освітній ступінь – другий (освітньо-професійний)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Кількість кредитів: 5 (на основі бакалавра)
Рік підготовки, семестр – II рік, III семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

д. біол. н., проф. Фальфушинська Галина Іванівна

Контактна інформація   falushynska@tnpu.edu.ua, [0673506531](tel:0673506531)

Опис дисципліни

Фармакологія перебуває на стику багатьох наук – хімії, біофізики, фармації, медицини, біології – і є їх складовою частиною. Вивчаючи механізми лікарських речовин, вона створює теоретичний фундамент для раціонального застосування медикаментозних засобів у клініці. Фахівець в галузі фізичної культури та спорту та фізичної реабілітації повинен знати та чітко розуміти основи фармакології – науки про дію на організм хімічних сполук, які використовуються для лікування, профілактики і діагностики захворювань людей. **Метою** вивчення навчальної дисципліни «Фармакологія у фізичному вихованні і спорті» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними положеннями фармакології у фізичному вихованні і спорті, які дозволять у практичній діяльності розширити можливості пристосування організму до надмірних навантажень, швидкого відновлення, запобігти появі травматизму, збільшити тривалість спортивного довголіття та встановлення власних спортивних рекордів.

Навчальний контент

Змістовий модуль 1. Вступ до фармакології
Тема 1. Фармакологія. Фармакологічні дисципліни. Фармакологічні поняття
Тема 2. Лікарські форми
Тема 3. Дія лікарських речовин на організм людини
Змістовий модуль 2. Основні групи фармпрепаратів у спорті і реабілітації
Тема 4. Вітаміни. Коферменти, похідні вітамінів.
Тема 5. Мінерали. Мікроелементи.
Тема 6. Місцеве лікування травм. Хондропротектори.
Тема 7. Ноотропи. Гепатопротектори. Макроерги.
Тема 8. Адаптогени.
Тема 9. Антиоксиданти. Антигіпоксанти.
Тема 10. Імуномодулятори. Стимулятори кровотворення і кровообігу.
Змістовий модуль 3. Допінг
Тема 11. Допінг. Анаболізуючі препарати.
Тема 12. Біогенні стимулятори, класи та властивості

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні

знати:

1. Основні поняття фармакології: лікарська форма, лікарський засіб, терапевтична доза, особливості дії препаратів через різні шляхи введення в організм, побічну дію лікарських засобів тощо;
2. Механізми відновлення функцій спортсменів;
3. Основні принципи фармакологічного забезпечення спортивної діяльності;
4. Особливості прискорення і підвищення рівня адаптації в надзвичайних умовах тренування і змагань (середньогір'я, вологий та жаркий клімат, різка зміна часового поясу і як наслідок - виникнення стану гострого десинхронозу та ін.);
5. Методи корекції імунітету, пригніченого інтенсивними фізичними навантаженнями.

вміти:

1. Користуватися класифікаціями фармакологічних препаратів в залежності від механізмів їх дії.
2. Вміти використовувати препарати нерецептурної групи в спортивній практиці і реабілітації.
3. Описувати в якому функціональному стані знаходиться орган/організм до та після дії фармакологічних препаратів.
4. Вміти адекватно підбирати препарати в залежності від етапу спортивної підготовки чи реабілітації.

5. Вміти самостійно використовувати не рецептурні препарати при наданні невідкладної долікарської допомоги.

Формування програмних компетентностей (фахові)

- ✓ розуміння загальної характеристики основних і найбільш широко використовуваних медикаментозних засобів та приналежності речовин до певних груп хімічних сполук;
- ✓ вміння оцінити фармакодинаміку – основні ефекти, локалізацію і механізм дії медикаментів;
- ✓ орієнтуватися у основних етапах фармакокінетики – всмоктування, розподіл, хімічні перетворення в організмі та шляхи введення ліків;
- ✓ оцінювання основних побічних ефектів і токсичності ліків;
- ✓ здатність орієнтуватися в основних показаннях і протипоказаннях до використання медикаментів;
- ✓ вміння аналізувати особливості дії медикаментозних засобів за сукупністю їх фармакологічних властивостей, механізмів і локалізації дії;

оцінювати можливість використання медикаментозних засобів для цілей фармакотерапії на основі уявлень про їх властивості

Літературні джерела

Основна

1. Фармакологічна реабілітація в спорті: посібник для студентів вищих учбових закладів/ Олійник А.М., Грушко В.С., Олійник О.В., Тернопіль 2010. – 165 с.
2. Фармакологія. Підручник / І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, В. А. Туманов та ін.; За ред. І. С. Чекмана. — К.: Вища шк., 2001. - 598 с: іл.
3. І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк Фармакологія, 2007 р., 504 с.
4. Клиническая фармакология : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений : В 2 т. Т. 1 / Авт.: С. В. Налетов, И. А. Зупанец, Т. Д. Бахтеева и др.; Под ред. И. А. Зупанца, С. В. Налетова, А. П. Викторова ; Нац. фарм. ун-т. - Х. : Изд-во НФаУ : "Золотые страницы", 2005. - 446, [2] с. - Библиогр.: с. 442-446.
5. Клиническая фармакология : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 2 т. Т. 2 / Авт.: С. В. Налетов, И. А. Зупанец, Т. Д. Бахтеева и др.; Под ред. И. А. Зупанца, С. В. Налетова, А. П. Викторова ; Нац. фарм. ун-т. - Х. : Изд-во НФаУ : "Золотые страницы", 2005. - 398, [2] с. - Библиогр.: с. 394-398.
6. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків. Перцев І. М., Пімінов О. Х., Слободянюк М. М. та ін. Навчальний посібник / За ред. І. М. Перцева. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 728 с. 11
7. Клінічна фармакологія і фармакотерапія в гастроентерології / За ред. Крайдашенка О.В., Нальотова С.В.- Донецьк: Цифрова типографія, 2007.- 92 с.
8. Фармакологія та клінічна фармакологія. Ч. 1. Побічна дія лікарських засобів та фармакологічний нагляд за безпекою застосування ліків в Україні / Чекман І.С., Вікторов О.П., Мазур І.А., Беленічев І.Ф. та ін.- Запоріжжя; Київ, 2007.- 77 с.
9. Фармакотерапія с фармакокінетикой: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Самура Б.А., Черных В.Ф., Лепяхин В.К., Самура Б.Б., Киреев, И.В., Таран А.В., Кириченко А.А.- Х.: Изд-во НФаУ: «Золотые страницы», 2007.- 472с.

Допоміжна

1. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків. Перцев І. М., Пімінов О. Х., Слободянюк М. М. та ін. Навчальний посібник / За ред. І. М. Перцева. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 728 с.
2. Дороговоз С.М., Страшний В.В. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору та студенту. Підручник-довідник. – Харків, 2002. – 480 с

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання тем (модулів) відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та виконання розрахунків лабораторних завдань.

Політика щодо відвідування: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3): завдання	10
Модуль 2 (теми 4-10): завдання	40
Модуль 3 (теми 11-12): завдання	15

ІНДЗ	10
Підсумковий контроль	25
Сума	100

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 4) електронне навчання у системі Moodle;
- 5) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.